

НОВІТНІ НОМІНАЦІЇ У СФЕРІ ДИЗАЙНУ ІНТЕР'ЄРУ

(на матеріалі сучасної англійської мови)

Друга половина ХХ – початок ХХІ століття – це час нового прориву в розвитку науково-технічного прогресу, який виражається в появі новітніх технологій та, як наслідок, створенні нових продуктів у всіх сферах, зокрема і тих, що безпосередньо стосуються умов життя людини. Ці нові продукти якісно і функціонально відрізняються від своїх попередників. Саме ці відмінності і призводять до того, що новим продуктам даються нові назви, у яких відображено технологічні, естетичні, функціональні нововведення. У цій статті ми спробуємо проаналізувати, як саме науково-технічний прогрес впливає на появу нових номінацій у сфері дизайну інтер'єру та які саме механізми номінації для цього використовуються.

Актуальність статті визначається необхідністю вивчення процесів номінації, що відображають розвиток технологій, інновацій, спрямованих на покращення життя людей, є проявом розвитку цивілізації, а саме сфери комфорту та дизайну. Наукова новизна статті полягає у визначенні номінативних процесів, механізмів номінації, екстралінгвістичних факторів, що викликають появу та зміну номінацій, які відбивають зміни у сфері побуту.

З самого зародження цивілізаційних суспільств люди почали створювати помешкання для житла, з часом намагаючись зробити їх привабливими та комфортними. Дизайн інтер'єру вже давно став невід'ємною частиною нашого життя. У ХХ столітті він настільки зацікавив фахівців, що у відповідних вищих навчальних закладах було введено новий курс з його вивчення.

Науково-технічний прогрес змінює весь світ, і навряд чи є така сторона нашого життя, у якій би не застосовувалися продукти його досягнень. Найбільш помітні результати науково-технічного прогресу можна спостерігати в Західній Європі, зокрема у Великобританії, Німеччині, Франції, Італії, а також у Сполучених Штатах Америки, Канаді та Японії. Глобалізація, яка стала особливо помітною в середині ХХ століття, є однією з причин поширення продуктів та стилю життя цих країн на решту світу. Основною метою та одним з наслідків науково-технічного прогресу є зростання комфорту нашого життя. Прагнення жити комфортно завжди було притаманне людині. Згідно з визначенням психологічного та фізіологічного комфорту, проводиться групування факторів середовища та житла відповідно до рівнів моделей «людина-середовище» та «людина-житло-середовище» [4, с. 113-114].

Інновації у сфері дизайну інтер'єру є цікавими і для лінгвістики, адже новим продуктам, які з'являються в ужитку, має даватися і певна назва. Невипадковим є той факт, що у XX столітті увага мовознавців зосереджується на проблемах неології. Підвищений інтерес до інновацій обґрунтовується тим, що останнім часом в англійській мові з'явився великий прошарок нових слів та словосполучень, утворених під впливом різноманітних соціальних, культурних, техногенних чинників. Усі ці новотвори потребують комплексного аналізу, нових досліджень основних джерел, способів та механізмів утворення [7, с. 1; 3; 5]. Найактивніше поповнюються такі сектори англомовної картини світу, як спосіб життя і дозвілля, масова культура, людина і суспільство [1, с. 2]. Саме до сфери способу життя і належать новітні ідеї у сфері дизайну інтер'єру.

Для сучасного житла абсолютно необхідним є зв'язок із зовнішнім світом та забезпечення взаємозв'язку між різноманітними пристроями. Ця концепція навіть отримала назву **цифрового (digital)**, або **розумного (clever)** будинку [4, с. 152]. Слід зауважити, що мається на увазі не лише доступ до Інтернету, мобільні телефони, а й присутність локальних, у тому числі безпроводних мереж. Варто зазначити, що основним фактором успішного існування такого будинку є нарощування функціональності, а саме можливості того самого пристрою виконувати більш ніж одну первинну функцію. Це можна простежити на прикладі нових характеристик і конструкцій люстр, які вже не дивують ані спеціалістів, ані споживачів. Ці нові характеристики використовуються при наданні назви новим продуктам: *the power and control (alarm clock, regulation) electronic devices, electronical current without electric cables, colour selection functions of a lamp are set by a radiofrequency / infrared remote control, acoustic diffuser, purifies the surrounding air, transparent acrylic front plate with silk-surrounding, back diffuser in opaline plastic material, touch dimmer, light source, bellatrix light, bellatrix light air, bellatrix light sound, bellatrix air sound* ("bellatrix" є назвою торговельної марки компанії з виробництва освітлювальних приладів) [www.artemida.com].

Існують також інші різновиди будинків, які вказують на оригінальні прояви дизайнерських рішень заради створення корисних та вишуканих речей. Наприклад, екологічні будинки (*ecological houses*) в Бразилії, в основі яких лежить ідея збереження та підтримання екології у містах. Фасади таких будинків повністю вкриті звивистими рослинами, які не тільки є оригінальним оздобленням, а й виробляють кисень.

Еволюційний розвиток можливостей та об'єднання з найновішими будівельними технологіями призводить до якісного прориву – появи **динамічного житла (dynamic house)**, а саме видозмінного інтер'єру. [4, с.152]. Саме тому з'явилося поняття *fitted*, або *built-in furniture* [LED, RMPD, HCEL], тобто меблі, які заощаджують місце та є дуже зручними у використанні, що є надзвичайно актуальним у невеликих за площею

квартирах. Прикладами таких нових назв меблів можуть стати номінації: *wall-partition, autonomic slow-down devices, integral chair, book (of a bed), folding armchair/chair, fold-away chair, table with extension leaf, drop-leaf table, folding table, pull-out bed, folding bed, glass screen, glass column*, [www.bebeitalia.com, www.ligne-roset.com, OCD].

Будинок став самодостатнім, а це означає, що поряд з багатофункціональністю та динамічністю він набув ще й свого власного стилю. Стиль – це не просто сукупність дизайнерських прийомів, а й ідея, яка допускає різноманітні варіації інтер'єру. Нині виокремлюють п'ять основних стилів, зокрема класичний стиль, модерн, мінімалізм, етнічний стиль та хай-тек [6]. Вважається, що саме хай-тек більшою мірою задовольняє прагнення сучасної людини до мінімалізму, динамічності та функціональності. Але попри всі переваги стилю хай-тек не всі вирішують облаштувати свої помешкання відповідно до його принципів. Найбільш популярний прийом сьогодення – поєднання різних стилів задля створення індивідуального інтер'єру, який існує не сам заради себе, а відображає характер, настрої та прагнення його мешканців.

Інтер'єр – це архітектурно та художньо оформлене внутрішнє приміщення. Дизайн інтер'єру – це мистецтво оздоблювання цього приміщення красивими, комфортними предметами, що вдало поєднуються один з одним.

Одними з основних речей, якими користується людина щодня, є стіл, ліжко та стілець. Ці предмети інтер'єру почали створюватися ще первісними людьми. Перші з них були багатофункціональними, і саме з ними асоціювалося поняття дому та затишку. У процесі еволюції ці елементи інтер'єру зазнавали все більших змін, починаючи від матеріалів, з яких вони виготовлялись, і завершуючи формами, оздобленням та функціональним призначенням, наприклад: *round foyer table, round centre table, oval table, oval dining table, rectangular table, small table, long/large table, circular* (створення *circular* та *round tables* підпорядковувалися ідеям новизни та рівності); *mahogany dining table, table with marble top, glass-topped, polished table, scrubbed table, bake table, white-clothed table, white-napped table* (номінації відображають різні за хронологією підходи у виробництві та використанні нових матеріалів); *billiard table, ping-pong table, snooker table* (в основі номінації – функціональне призначення предметів); *rush-seated chair, tubular chair, padded chair, plush chair, upholstered chair; feather bed, four-poster bed* [OCD].

Найпопулярнішим видом словотворення у сфері дизайну меблів та інтер'єру залишається словоскладання, яке може бути представлене трьома різними варіантами: 1) безсполучниковим зв'язком (*fireplace*); 2) безсполучниковим зв'язком, при якому слова пишуться через дефіс (*bed-wear, bed-settee, high-backed settee, one-piece mattress, floor-lamp*) [RMPD]; 3) словосполученнями, які утворюються за допомогою

прийменника *settee with arms, table with tray, chair with "sleigh" feet, sideboard with plasma TV lift, fireplace with table*) [www.francescomolon.com, www.nextag.com].

Найбільш поширеними є моделі: 1) N + N (*corner seat, chaise lounge, kitchen chair, tea chest, candle sconce, night light, wood-burner, coffee table, cocktail table, game table, bar table*) [www.ligne-roset.com]; 2) N + Adj (*big table, high table, low table, easy chair, smart sofa, medium deep settee, square table, mahogany inlaid round table*) [www.nextag.com].

Комфорт – це сукупність побутових умов, благоустрою та затишку помешкань людини. Світло та тепло – два найважливіших фактори його створення. У стародавні часи ці дві функції одночасно виконувало вогнище. Але в подальшому вони розмежувалися. Функцію освітлення тепер виконують лампи, люстри та різноманітні світильники, а функцію поширення тепла – каміни та інші опалювальні засоби. Але й ці, здавалося б, прості речі постійно змінюються і, виконуючи свої первісні функції, можуть перетворюватися на справжні витвори мистецтва, адже виробники надають їм різноманітних форм і використовують нові матеріали для їх створення.

Говорячи про матеріали, варто зазначити, що досягнення науково-технічного прогресу зробили можливим використання різноманітних матеріалів, які до цього не використовувались через їх високу вартість та відсутність технологій для їх обробки. Зараз з'являються такі звичні предмети інтер'єру, як стіл, ліжко та люстра, номінації для позначення та опису яких включають назви матеріалів, з яких виготовлено цілий предмет або його частини, наприклад: *inlaid table with glass legs, matt black lacquered steel floor lamp with rectangular opaline acrylic diffusers, table/ floor lamp with methacrylate structure and transparent polycarbonate case, lamp with opaline blown glass, grey painted flexible steel tube structure covered with a natural platonic silicone sheath (anti-yellowing) with rubber-effect coat, lamps covered by an irregular rhomboid metal frame, plastic tables, glass tables, patina bronze steel table, stainless steel satin finish table, steel table, in bronze patina table, polished to a mirror finish table, table with natural fiber composite, bronze lace table on a metal base, a cocktail table in cost bronze, a cast stone table, cocktail table in bronze and brass, end table with a polychrome cooper finish*. [www.artemida.com, www.francescomolon.com, www.silasseandel.com].

Одним з основних принципів оформлення інтер'єру є створення оригінальних предметів та втілення оригінальних ідей для облаштування помешкання. На сьогодні існують багато способів досягнення цієї оригінальності, але найбільш уживаним є спосіб надання речам незвичної форми, що робить їх цікавими та привабливими. Незвичні форми для звичних речей відображають зокрема такі номінації: *movable arms, flexible plastic with ends in resin* (приклад створення оригінальної форми для виготовлення освітлювальних приладів), *cube-like cocktail*

table, a leaf-stool, ocean-rocker chair (comfortable rocking chair), coffee chair. [www.artemida.com, www.jolyonyates.com, www.dennismiller.com].

Донедавна осередками, навколо яких збиралися люди, а в сім'ях – усі члени родини, були вогнища та каміни. Але під впливом цивілізаційного та технологічного розвитку об'єднуючим елементом у домі несподівано став телевізор. Протягом багатьох років учені працювали над створенням телевізорів нових поколінь, саме тому еволюційний розвиток цього пристрою можна простежити на прикладі назв, які він мав у процесі своєї видозміни: *black-and-white – colour TV – flat panel / plasma TV with Full-HD picture*. Нині існує широкий вибір телевізорів, які є компактними та зручними у використанні, ідеально вписуючись у будь-який інтер'єр. Діагональ таких телевізорів варіюється від 14 до 65 дюймів і більше. Серед них: *flat panel (LCD), front projectors, plasma TV (widescreen plasma), LCD flat panel, plasma flat panel, landscape LCD Module, landscape LCD, module with wide view angle*. Щоб гармонійно вписатися в інтер'єр, вони повинні мати прийнятні, оптимальні розміри. Саме тому виробники намагаються створити якнайтонші телевізори з максимально великим і одночасно комфортним та зручним для перегляду екраном. Для того, щоб максимально інформувати потенційного покупця про новий продукт, ці характеристики обов'язково додаються до його назви: *organic LED (OLED – Organic Light Emitting Diode) TV screen only 3 mm, 64,5 inch portrait display*. Новий телевізор *Art SL (89,9 mm)* поєднує всі вище згадані характеристики і має вигляд дорогої картини. Саме останню перевагу менеджери компанії використовують для реклами продукту. Для кращого вигляду, більшої функціональності і зручності в користуванні виробниками створюються різноманітні пристрої для кріплення телевізорів на стіну та підставки, які, окрім своєї основної функції, використовуються ще й для зміни кольору відповідно до кольорової гами інтер'єру, наприклад: *Wall Mounting Bracket/wall mounts/wall brackets, design colour speaker grille* [www.sony.com, www.panasonic.com, www.lge.com, www.sharpsma.com].

Для забезпечення комфортного перебування людей у помешканні використовуються різноманітні системи опалювання та кондиціонування. Функцію опалювання може виконувати, зокрема, камін. Він також повинен відігравати важливу роль в інтер'єрі, роблячи помешкання більш затишним, неповторним.

Якщо раніше для камінів уживалися номінації *mantelpiece, fireplace, stove, wood-burning stove, wood-burner, log-burning stove*, то останнім часом почали з'являтися нові характеристики камінів, пов'язані з новими матеріалами для їх виготовлення, а також з новими видами палива, які в них використовуються. Звичайно, це все не може не відобразитися в назвах: *carved fireplace in classic mahogany, mountaineer wood-burning stove, wall mount contemporary gel fuel fireplace, wall mount*

antique gold gel fuel fireplace, electric log insert, standing electric stove, vent gas fireplace, electric indoor fireplace, wood-burning stove with blower, comfort glow compact vent-free gas fireplace, vent-free natural gas fireplace, vent natural insert with millivolt control, cast iron box stove, fireplace insert heater. [www.nextag.com].

Цікаво зазначити, що нині все частіше для дизайну сучасних інтер'єрів використовується такий вид художнього оздоблення, як мозаїка. Номінації, що були розглянуті раніше, ілюструють поєднання функціональності та нових дизайнерських рішень. Мозаїка – це, мабуть, єдиний складник інтер'єру сучасного помешкання, який не має особливого функціонального навантаження, а слугує виключно для надання вишуканості та оригінальності. Мозаїку застосовують для різноманітного неординарного декору квартир та окремих предметів інтер'єру. Саме тому з'являються такі нові номінації, як *mirror mosaic collection, tip-toe lamp collection* (для декорування ніжок торшерів), *bathtub collection, mosaic wall clock, mosaic clock thermometer*. Створюються також цілі мозаїчні килими (*mosaic rugs*), які надають інтер'єру особливої елегантності та краси [www.sicis.com].

Сучасний світ і сучасний рівень розвитку технологій пропонують багато можливостей для того, щоб зробити наше життя зручним, красивим, а головне – комфортним. Науково-технічний прогрес вносить важливі зміни в наше життя. Першим функціональним призначенням цих речей, якими ми користуємося щодня, є надання зручності та комфорту. Але дизайнери інтер'єрів разом з виробниками намагаються надати цим предметам особливої оригінальності, вишуканості та краси. Такі якісні зміни продуктів проявляються також у їх назвах, які відображають нові тенденції у світі дизайну. Усе це дає нам змогу стверджувати, що предмети інтер'єру будуть якісно видозмінюватися й надалі, що спричинить і появу нових номінацій для їх позначення.

Література

1. Андрусак І. В. Англійські неологізми кінці ХХ ст. як складова мовної картини світу; автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.04. “Германські мови” / І. В. Андрусак. – К., 2003. – 20 с.
2. Маркарян К. В. Общая теория постиндустриального государства/ [Ред. Е. С. Зотова] / Маркарян Карен Ваникович. – М.: Моск. Гос. Ун-т им. М. В. Ломоносова, Центр общественных наук, 2002. – 333 с.: табл.
3. Махачашвілі Р. К. Лінгвофілософські параметри інновацій англ. мови у сфері новітніх технологій; автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.04. “Германські мови” / Р. К. Махачашвілі. – Запоріжжя, 2005. – 22 с.
4. Мхитарян Н. М. Человек и комфорт / Мхитарян Нвер Мнацаканович. – К.: Наукова думка, 2005. — 396с. : рис., табл. – (НАН України; Институт возобновляемой энергетики).

5. Сакал Т. М. Історико-ономасіологічне та когнітивне дослідження префіксальних неологізмів у англійській мові; автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.04. "Германські мови" / Т. М. Сакал. – Л., 2004. – 20 с.
6. Уют и комфорт вашего дома / Раиса Александровна Лонтковская (сост.). — Х. : Фолио, 2005. — 496с. — (Домашняя библиотека). — Библиогр.: с. 493.
7. Чередниченко В. О. Інноваційна фразеологічна вербалізація в англійській мові (лінгвокогнітивний та соціолінгвістичний параметри; автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.04. "Германські мови" / В. О. Чередниченко. – Запоріжжя, 2005. – 20 с.
8. Шейко В. М. Культура. Цивілізація. Глобалізація (кінець XIX - початок XXI ст.): В 2 т. / Шейко Василь Миколайович. — Х. : Основа, 2001. — 518с.

Список джерел ілюстративного матеріалу

1. Hindmarsh Roland. Cambridge English Lexicon. – Cambridge etc.: Cambridge univ. press, 1980. – 210 p. [HCEL]
2. Lewis Norman. The modern thesaurus of synonyms. – New York. Doubleday and Company, 1965. – 912 p. [LTS]
3. Longman Exams dictionary. 5th impr. – Harlow: Longman, 2007. – 1834 p. [LED]
4. Morris William, Morris Mary. Morris dictionary of word and phrase origins. 2nd ed. – New. York: Harper Collins, 1998. – XIV, 669 p. [MDWP]
5. Oxford Collocations Dictionary for Students of English. – Oxford Univ. Press, 2002. [OCD]
6. Rosental Marilyn S, Freeman Daniel B. Photo dictionary. – 8th impr. – Harlow: Longman, 1995. – 93 p.: ill. [RMPD]
7. www.venetacucine.com
8. www.bebeitalia.com
9. www.bulthaup.com
10. www.flou.it
11. www.ligne-roset.com
12. www.sony.com
13. www.panasonic.com
14. www.samsung.com/us
15. www.lge.com
16. www.sharpsma.com
17. www.skatherm.de
18. www.nextag.com
19. www.francescomolon.com
20. www.artemida.com
21. www.sicis.com
22. www.silasseandel.com
23. www.dennismiller.com
24. www.jolyonyates.com

The article tackles new facts of nomination in modern English within design, interior and furniture domain which reveal civilization development. New word-formation patterns lexical and derivation paradigms, paradigm extension are described. New words are used to label new objects of reality due to technological innovations.

Key words: nomination, word-formation, derivation, paradigm

В статье анализируются новые факты номинации на материале английского языка, зафиксированные в сфере дизайна, интерьера, мебели. Описаны новые модели словообразования, эпидигматические отношения в английском языке, словообразовательная парадигма и ее расширение. Новые номинации указывают на появление новых объектов реальности в результате развития современной науки и технологий.

Ключевые слова: номинация, словообразование, деривация, парадигма